МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра Економічної теорії та підприємництва
(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан ФЕУ
Владислав КОРОЛЬКОВ
_____
«____» _____2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК17 Макроекономіка
(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Менеджмент організацій і адміністрування
(назва освітньої програми (спеціалізації))

факультет економіки та управління
(найменування факультету)

мова навчання державна

2023 рік

Робоча програма «Макроекономіка» для студентів
(назва навчальної дисципліни)

спеціальності 073 «Менеджмент»,

освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування»
(назва спеціалізації)

„ 14 ” серпня 2023 року 25 с.

Розробники: Олена ЧУМАК, доцент кафедри економічної теорії та підприємництва, к.філософ.н.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної теорії та ідприємництва

Протокол від «14» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри «Економічної теорії та підприємництва»
(найменування кафедри)

« 14 » серпня 2023 року _____ (Тетяна КРИГУЛЬСЬКА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління
(найменування факультету)

Протокол від « 30 » серпня 2023 року № 43

« 30 » серпня 2023 року Голова _____(Владислав КОРОЛЬКОВ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми* «Менеджмент організацій та адміністрування

« 29 » серпня 2023 року Керівник групи _____(Тетяна ПУЛІНА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

*Якщо дисципліна викладається невипусковою кафедрою

© НУ «Запорізька політехніка», 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань:
07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)</td><td colspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="5">Спеціальність 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)
(Менеджмент організацій і адміністрування)
(назва освітньої програми)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 12</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання _____
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td>3-й, 4-й</td><td>3-й, 4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3
самостійної роботи студента - 3</td><td rowspan="8">Освітній ступінь: бакалавр</td><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>- год.</td><td>- год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>32 год.</td><td>68 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:
14- год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: іспит</td></tr>
</table>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48% до 52%;

для заочної форми навчання – 8% до 92%.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Необхідність вивчення навчальної дисципліни «Макроекономіки», викликана безліччю проблем і невирішених питань на макрорівні (різке зниження темпів економічного зростання в країні; нестабільність національної валюти; руйнація державних інститутів і вітчизняної банківської системи, масове безробіття та відтік працездатного населення за кордон, втрата міжнародних ринків збуту української продукції і т. д.), що виникли в останні роки в національній економіці в умовах затяжної фінансової, економічної, політичної, структурної, соціальної кризи та глобальних змін на світовому рівні в умовах пандемії. Майбутньому фахівцеві варто вивчити саме цю навчальну дисципліну для того щоб на основі глибокого порівняльного аналізу макроекономічних показників та агрегованих величин виявляти основні макроекономічні пропорції, рівень розвитку, характер і силу взаємодії різних ринків(товарного, грошового, праці) і суб'єктів економіки України між собою та на міжнародній арені; визначати індикатори макроекономічної нестабільності (інфляції і безробіття) в сучасних реаліях; встановлювати якісну залежність між зростанням споживання та обсягом виробництва, між зростанням інвестицій і обсягом продукту; характеризувати стан державного бюджету платіжного балансу тощо. Саме знання з макроекономіки дозволять йому дати правильну оцінку стану вітчизняної економіки, зробити правильні висновки з проведеного макроекономічного аналізу та запропонувати конкретні заходи щодо змін національної економічної політики; напрацювати та вміло застосовувати на практиці механізми державного регулювання економічних відносин господарюючих суб'єктів на внутрішньому і зовнішньому ринках; розробити ефективні цільові програми стратегічних та поточних планів економічного зростання в країні через будівництво інноваційної моделі її подальшого економічного розвитку в нових реаліях світової економіки.

Метою вивчення навчальної дисципліни "Макроекономіка" є формування системи знань з теоретичної макроекономіки, які відображають сукупні результати економічної діяльності країни та теоретичний інструментарій ринкового і державного регулювання національної економіки.

Завданнями дисципліни "Макроекономіка" є вивчення ключових положень базових макроекономічних категорій, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки, набуття вмінь аналізувати результати функціонування національної економіки та навичок оцінювати ефективність економічної політики держави,

Оволодіння дисципліною «Макроекономіка» дозволить майбутнім бакалаврам розвинути сучасне економічне мислення, здобути навички творчого використання основних економічних підходів та інструментарію макроекономічного аналізу фінансово-економічних явищ і процесів, вміння інтерпретувати отримані результати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

інтегральну компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності:

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційнихтехнологій.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні фахові компетентності (згідно освітньої програми):

СК 1 Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2 Здатність аналізувати результати діяльності організації,зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішньогосередовища.

СК3 Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК10 Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК11 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК12 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН2. Зберігати моральні культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізитами та постреквізитами дисципліни «Макроекономіка» є дисципліни згідно структурно-логічної схеми підготовки здобувача вищої освіти.

Фахові компетентності, яких набуватимуть здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни «Макроекономіка»

Таблиця 2.1

Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
СК 1 Здатність визначати та описувати характеристики організації. **СК 2** Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішньогосередовища. **СК3** Здатність визначати перспективи розвитку організації. **СК 4.** Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. **СК 5.** Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. **СК6** Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. **СК7** Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. **СК10** Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. **СК11** Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. **СК12** Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.	Знання основних понять, показників та методів дослідження макроекономіки; етапів становлення, розвитку макроекономіки як науки; специфіки форм прояву всезагальних економічних причинно-наслідкових зв'язків; основних механізмів забезпечення рівноваги національного ринку в моделі IS-LM; особливостей та механізмів створення національного економічного порядку. Розуміння основних макроекономічних проблем та суперечностей економіки України; економічного потенціалу країни та його розміщення, національного ринку, місця країни у глобальній економіці; ступеня втручання держави в економічну життєдіяльність країни. Уміння визначати обсяги і структуру національного продукту та національного доходу; аналізувати проблеми, пов'язані з розвитком грошово-кредитних відносин та фіскальної політики в умовах ринкової економіки; виявляти фактори, які регулюють зайнятість у межах національної економіки; аналізувати природу і соціально-економічні наслідки інфляції; теоретично обґрунтовувати цілі, зміст і форми здійснення макроекономічної політики держави; визначати механізм і фактори економічного зростання; виявляти причини циклічних коливань і кон'юнктурних змін в економіці; досліджувати зовнішньоекономічну взаємодію національних економік; оцінювати вплив на економічні процеси зовнішніх факторів, тенденції розвитку світової економіки.

Наприкінці вивчення навчальної дисципліни "Макроекономіка" студент повинен бути здатним продемонструвати такі очікувані програмні **результати навчання**:

- знання та навички у сфері макроекономіки та ефективно використовувати в науково-практичній діяльності (курсових роботах, написанні тез та статей, підготовці наукових доповідей);

- неординарні підходи у розв'язанні макроекономічних проблем та креативно мислити на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженості;

- вміння систематизувати й упорядковувати інформацію щодо макроекономічних показників національної економіки у порівнянні з іншими країнами світу, формулювати узгоджені та виважені висновки щодо стратегії розвитку країни;

- навички систематизувати та ідентифікувати проблеми національного господарства, а також формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою розв'язання практичних завдань з урахуванням крос-культурних особливостей країни;

- вміння аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти та довідкові матеріали міжнародних інституцій задля розробки пропозицій щодо формування національної макроекономічної політики;

- навички досліджувати та аналізувати модель розвитку національної економіки та обґрунтовувати заходи досягнення її стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин;

- вміння аналізувати проблеми, пов'язані з розвитком грошово-кредитних відносин, фіскальної політики та державного регулювання в умовах ринкової економіки;

- навички оцінки впливу на економічні процеси зовнішніх факторів, тенденції розвитку світової економіки.

3. Програма навчальної дисципліни
Модуль 1

Змістовий модуль 1. Макроекономіка як наука

Тема 1. Предмет, метод і функції макрокономіки

Макроекономічна теорія як розділ економічної науки. Економічна система як об'єкт макроекономічного аналізу. Макроекономічні суб'єкти та їх взаємодія. Основні макроекономічні проблеми і протиріччя. Предмет і методологія макроекономічного аналізу. Функції макроекономіки. Агреговані показники та функціональні взаємозв'язки між ними. Методи і принципи макроекономічних досліджень. Агрегування. Макроекономічні показники та макроекономічне моделювання простої, змішаної та відкритої економіки. Припущення. Екзогенні та ендогенні змінні в макроекономічних моделях. Статистичні і динамічні економічні моделі. Запаси і потоки. Вилучення і ін'єкції. Аналіз «ex post» та аналіз «ex ante». Макроаналіз як інструмент пізнання. Позитивний та нормативний аналіз. Формування економічного способу мислення. Теоретичне обґрунтування економічної політики. Макроекономічне прогнозування та планування. Основні макроекономічні школи та течії сучасної економічної думки.

Змістовий модуль 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Тема 2 Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Модель народногосподарського кругообігу і поняття бюджетної одиниці. Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Сутність СНР та її відмінність від системи балансів народного господарства (БНГ).Методологічні принципи побудови національних рахунків. Основні категорії національних рахунків: інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки. Макроекономічні показники економічної діяльності: валовий національний продукт (ВНП), валовий внутрішній продукт (ВВП), чистий національний продукт (ЧНП). Національний доход (НД), особистий доход, доход кінцевого використання. Номінальні та реальні показники. Поточні та постійні ціни. Темп росту та темп приросту реального ВВП. Індекси цін та дефлятор ВВП. Інфлювання та дефілювання ВВП. Валовий національний продукт і проблеми оцінки добробуту нації. Особливості макроекономічних показників. Зростання і використання вільного часу. Покращення якісних показників продукції. ВВП та навколишнє середовище. Тіньова економіка. Чистий економічний добробут (NEW). Основні макроекономічні тотожності доходів, витрат, заощаджень та інвестицій.

Змістовий модуль 3. Товарний ринок

Тема 3. Національний товарний ринок і його рівновага

Відмінність сукупного попиту від індивідуального попиту. Сутність сукупного попиту. Структура сукупного попиту. Споживчий попит. Інвестиційний попит. Попит держави. Попит закордону. Функція сукупного попит. Цінові чинники, які впливають на сукупний попит. Зміна відсоткової ставки. Ефект багатства. Обсяг та структура імпорту. Сукупна пропозиція. Функція сукупної пропозиції. Нецінові чинники, які впливають на сукупну пропозицію Крива сукупної пропозиції в короткостроковому періоді. Довгострокова крива сукупної пропозиції. Узагальнена крива сукупної пропозиції. Зміна рівня цін і реального ВВП на різних ділянках кривої сукупної пропозиції. Рівновага національного ринку благ. Рівноважний рівень цін і рівноважний обсяг виробництва. Три варіанта макроекономічної рівноваги. Ефект храповика. Модель «AD-AS» як базова модель економічної рівноваги. Збурення сукупного попиту або збурення сукупної пропозиції та механізм відновлення рівноваги. Сучасні теорії сукупної пропозиції.

Змістовий модуль 4. Споживання домогосподарств

Тема 4. Споживання та заощадження домогосподарств

Споживання і заощадження. Дохід кінцевого використання і споживання. Функція споживання. Споживання як функція доходу кінцевого використання. Функція заощадження. Середні схильність до споживання й заощадження. Гранична схильність до споживання та заощадження. Автономне споживання і чинники, які на нього впливають. Графік функції споживання (C). Графік функції заощадження (S). Теорії споживання. Кейнсіанська та неокласична концепції споживання. Чинники споживання і заощадження, не пов'язані з поточним доходом. Вибір активу заощадником. Ліквідність активу. Активи вищої та нижчої цінності. Види заощаджень. Національні заощадження. Рівень заощаджень. Динаміка середньої схильності до споживання. Сутність мультиплікатора. Таблична модель мультиплікативного процесу. Модель простого мультиплікатора. Мультиплікатор Кейнса. Мультиплікативна зміна реального ВВП. Вплив інфляції на мультиплікативний ефект. Особливості споживання в Україні в умовах ринкової трансформації національної економіки.

Змістовий модуль 5. Приватні інвестиції

Тема5. Інвестиційний попит

Інвестиції як компонент сукупних витрат. Інвестиційна функція та її графік. Роль інвестицій в економіці. Нестабільність інвестицій. Інвестиції в економіку України. Процентна ставка як чинник інвестиційного попиту. Номінальна й реальна процентна ставка. Процентна ставка і чиста прибутковість інвестицій. Автономні інвестиції. Мультиплікатор інвестицій.

«Парадокс ощадливості» і його наслідки. Вплив інвестицій на обсяг національного виробництва. Індуційовані інвестиції. Модель акселератора. Модель взаємодії мультиплікатора-акселератора.

Змістовий модуль 6. Сукупні видатки і ВВП

Тема 6. Сукупні видатки і обсяг національного виробництва

Ринок товарів та послуг. Модель «витрати - випуск» - кейнсіанська модель товарного ринку. Закрита економіка. Сукупні видатки, їх структура. Заплановані та фактичні видатки. Графік «Кейнсіанський хрест». Механізм досягнення рівноважного обсягу виробництва на товарному ринку без державного втручання та з ним. Коливання рівноважного обсягу випуску навколо економічного потенціалу. Модель «сукупні витрати – обсяг виробництва». Модель рівноваги «вилучення – ін'єкції». Рецесійний розрив. Інфляційний розрив. Взаємозв'язок і відмінності моделі «AD-AS» та «Кейнсіанського хреста».

Змістовий модуль 7. Держава в системі макроекономічного регулювання

Тема 7. Держава в системі макроекономічного регулювання

Об'єктивна необхідність державного втручання в економіку. Обставини, пов'язані із відмовами ринку. Екстерналії. Причини відмови держави від втручання в економіку. Класична і кейнсіанська концепції державного регулювання національного виробництва. Інструменти макроекономічної політики держави. Теорія суспільного вибору. Теорії економічної політики Я.Тінбергена та Р. Манделла. Ефективність економічної політики. Закон А. Вагнера. Ефективність В. Паретто.

Тема 8. Фіскальна політика

Зміст та види фіскальної політики. Інструменти фіскальної політики. Механізм впливу інструментів фіскальної політики на сукупний попит і бюджет. Мультиплікатор державних витрат і соціальних трансфертів. Мультиплікатор податків. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Дискреційна і автоматична фіскальна політика. Бюджет повної зайнятості. Ефект вмонтованих стабілізаторів в умовах спаду та інфляційного зростання. Бюджетні дефіцити і надлишки. Вплив бюджетного надлишку на економіку. Види бюджетного дефіциту. Державний борг. Вплив бюджетного дефіциту і державного боргу на економіку Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Ефект витіснення. Зовнішня заборгованість та управління зовнішнім боргом. Механізм скорочення зовнішньої заборгованості в умовах боргової кризи. Проблеми збільшення податкових надходжень до бюджету та шляхи їх вирішення.

Модуль 2

Змістовий модуль 8. Грошовий ринок

Тема 9. Грошовий ринок і монетарна політика

Грошовий ринок: зміст, структура, об'єкти, суб'єкти, функції. Риси сучасного грошового ринку. Грошова маса, її структура та грошові агрегати. Банківська система і пропозиція грошей. Зобов'язання та резерви комерційних банків. Величина і норма обов'язкових резервів. Надлишкові резерви. Чинники, які визначають функцію пропозиції грошей. Мультиплікація депозитів та банківських кредитів. Грошова база і грошовий мультиплікатор. Класична і кейнсіанська теорія попиту на гроші. Сучасні теорії попиту на гроші. Відсоткова ставка як ціна грошей. Модель грошового ринку. Механізм досягнення рівноваги на грошовому ринку. Альтернативні підходи аналізу рівноваги грошового ринку. Грошово-кредитне регулювання економіки, зміст і цілі монетарної політики. Роль центрального банку у здійсненні грошово-кредитної політики. Основні інструменти регулювання пропозиції грошей: операції з державними цінними паперами на відкритому ринку, процентна політика, нормування обов'язкових резервів комерційних банків Вплив монетарної політики на рівень національного виробництва Передавальний механізм грошово-кредитної політики Політика «дешевих» та «дорогих» грошей.

Тема 10 Спільна рівновага на ринках благ, грошей і капіталу

Взаємозв'язок моделей «AD-AS» і «IS-LM».Основні змінні та рівняння моделі «IS-LM». Побудова кривої IS. Характеристика рівноважного стану на ринку благ. Побудова кривої LM. Характеристика рівноважного стану на ринку грошей. Нахил і зміщення кривих IS та LM. Спільна рівновага на ринку благ і ринку грошей в моделі «IS-LM».Ефективність фіскальної та монетарної політики в моделі «IS-LM». Модель рівноваги Дж. Хікса на ринку благ.

Змістовий модуль 9. Інфляційний механізм

Тема 11. Інфляційний механізм і антиінфляційна політика

Причини виникнення і фактори розвитку інфляції. Сутність та види інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат виробництва. Вимірювання рівня та темпів інфляції. Зв'язок інфляції і безробіття. Крива А.Філліпса. Інфляційний податок. Доходи від інфляційного податку. Соціально-економічні наслідки інфляції. Кейнсіанський та монетаристській підходи в проведенні антиінфляційної політики.

Змістовий модуль 10. Ринок праці

Тема 12. Національний ринок праці

Ринок праці. Попит на працю. Пропозиція праці. Рівновага на ринку праці в неокласичній інтерпретації. Безробіття як вияв макроекономічної нестабільності. Форми (типи) безробіття, їх особливості. Кейнсіанська концепція зайнятості. Кон'юнктурне безробіття. Концепція природного безробіття М. Фрідмана. Рівень і норма безробіття. Регулювання безробіття. Економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена, його математичне та графічне відображення. Соціальні наслідки безробіття. Державна політика зайнятості в Україні.

Змістовий модуль 11. Економічна динаміка

Тема 13. Циклічність економічного розвитку

Головні макроекономічні суперечності та форми прояву нестабільності економічного розвитку. Поняття та характеристика економічного циклу. Види циклічних коливань і динаміка основних макроекономічних показників. Теорії циклічного розвитку та їх класифікація: теорія суспільного виробництва, теорії суспільного обміну, теорії суспільного розподілу, теорія «довгих хвиль» М. Кондратьєва, теорія реального економічного циклу, монетаристська теорія

циклу М. Фрідмена., монетаристська теорія циклу М. Фрідмана. Кейнсіанські моделі економічного циклу. Модель Самуельсона – Хікса, модель Калдора. Адаптація економічної системи до циклічних коливань. Антициклічне регулювання.

Тема 14. Економічне зростання і економічний розвиток

Сутність економічного зростання та його фактори. Значення факторів економічного зростання. Типи економічного зростання. Пост кейнсіанська модель економічного зростання Р. Харрода – Є. Домара. Неокласична модель економічного зростання Р. Солоу. «Золоте» правило накопичення Філіпса. Вплив приросту населення на стійкий рівень капіталоозброєності. Технологічний прогрес і рівноважний економічний розвиток. Особливості сучасного економічного розвитку в умовах глобалізації, соціалізації, динамізму і екологізації економічних систем

Змістовий модуль 12. Зовнішньоекономічна діяльність

Тема 15 Макроекономічні процеси у відкритій економіці

Теоретичні основи відкритої економіки. Рівноважний обсяг виробництва і доходу у відкритій економіці. Рівновага товарного, грошового та зовнішнього ринків. Модель Манделла – Фламінга для малої відкритої економіки.

Необхідність зовнішньої торгівлі. Теорія порівняльних переваг Д. Рікардо. Неокласичні теорії міжнародної торгівлі. Модель Хекшера – Оліна зовнішньої торгівлі і можливості її використання. Неотехнологічні теорії міжнародної торгівлі. Попит та пропозиція на світовому ринку. Рівноважний рівень цін. Вигоди від зовнішньої торгівлі. Зовнішня торгівля і розподіл доходів. Торгова політика. Види обмежень торгівлі. Введення тарифів. Експортні субсидії, демпінг і антидемпінгові заходи в торгівельній політиці. Компенсійне мито. Нетарифні обмеження в міжнародній торгівлі. Порівняльний аналіз тарифів і квот на імпорт. Засоби розміщення імпортних ліцензій. Рівновага товарного, грошового і зовнішнього ринків. Модель Манделла – Флемінга для малої відкритої економіки.

Макроекономічне значення, сутність і структура платіжного балансу. Торговий баланс. Баланс поточних операцій. Баланс руху капіталів. Взаємозв’язок рахунків платіжного балансу. Дефіцит і кризи платіжного балансу.

Валютний курс. Коливання валютного курсу як інструмент автоматичного регулювання платіжного балансу. Офіційні валютні резерви Центрального банку. Система гнучких і фіксованих валютних курсів, їх порівняльна ефективність. Співвідношення номінального і реального валютного курсу в короткостроковій і довгостроковій перспективі. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу і на стан платіжного балансу. 17-20

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	с.р.	інд		л	п	с. р.	інд
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**
Модуль 1 .										
Змістовий модуль 1. Макроекономіка як наука										
Тема 1. Предмет, метод і функції макроекономіки	5	2		2	1	5			4	1
Змістовий модуль 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків										
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	7	2		4	1	11	2	2	6	1
Змістовий модуль 3. Товарний ринок										
Тема 3. Національний товарний ринок і його рівновага	7	2	2	2	1	5			4	1
Змістовий модуль 4. Споживання домогосподарств										
Тема 4. Споживання та заощадження домогосподарств	5	2		2	1	9	2		6	1
Змістовий модуль 5. Приватні інвестиції										
Тема 5. Інвестиційний попит	7	2	2	2	1	5			4	1
Змістовий модуль 6. Сукупні витрати і ВВП										
Тема 6. Сукупні видатки і обсяг національного виробництва	5	2		2	1	5			4	1
Змістовий модуль 7. Держава в системі макроекономічного регулювання										
Тема 7-8. Держава в системі макроекономічного регулювання Фіскальна політика	8	2	2	2	2	8			6	2
Разом за модулем 1	**44**	**14**	**6**	**16**	**8**	**48**	**4**	**2**	**34**	**8**

Модуль 2										
Змістовий модуль 8. Грошовий ринок										
Тема 9. Грошовий ринок та монетарна політика	6	4		2		6	2		4	
Тема 10. Спільна рівновага на ринках благ, грошей і капіталу	7	2	2	2	1	6			5	1
Змістовий модуль 9. Інфляційний механізм										
Тема 11. Інфляційний механізм і антиінфляційна політика	5	2		2	1	6			5	1
Змістовий модуль 10. Ринок праці										
Тема 12. Національний ринок праці	7	2	2	2	1	5			4	1
Змістовий модуль 11. Економічна динаміка										
Тема 13. Циклічність економічного розвитку	7	2		4	1	7			6	1
Тема 14. Економічне зростання і економічний розвиток	7	2	2	2	1	7			6	1
Змістовий модуль 12. Зовнішньоекономічна діяльність										
Тема 15 Макроекономічні процеси у відкритій економіці	7	2	2	2	1	5			4	1
Разом за модулем 2	**46**	**16**	**8**	**16**	**6**	**42**	**2**		**34**	**6**
Усього годин	**90**	**30**	**14**	**32**	**14**	**90**	**6**	**2**	**68**	**14**

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Предмет, метод і функції макроекономіки		
2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків		2
3	Національний товарний ринок і його рівновага	2	
4	Споживання та заощадження домогосподарств		
5	Інвестиційний попит	2	
6	Сукупні видатки і обсяг національного виробництва		
7	Держава в системі макроекономічного регулювання		
8	Фіскальна політика	2	
9	Грошовий ринок та монетарна політика		
10	Спільна рівновага на ринках благ, грошей і капіталу	2	
11	Інфляційний механізм і антиінфляційна політика		
12	Національний ринок праці	2	2
13	Циклічність економічного розвитку		
14	Економічне зростання і економічний розвиток	2	
15	Макроекономічні процеси у відкритій економіці	2	
Разом		14	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Макроекономіка як наука	2	4
2	Система національних рахунків і нові макроекономічні показники	4	6
3	Сучасні теорії сукупного попиту і сукупної пропозиції	2	4
4	Теоретичні аспекти функції споживання і заощадження	2	6
5	Моделі інвестицій в макроекономічних теоріях	2	4
6	Моделі макроекономічної рівноваги	2	4
7	Теорії економічної політики та державного регулювання	2	2
8	Фіскальна політика в Україні: основні напрями й протиріччя		4
9	Монетарна політика та проблема її ефективності	2	4
10	Рівновага національного ринку у моделі «IS-LM»	2	5
11	Кейнсіанський і класичний погляди на інфляцію. Антиінфляційна політика	2	5
12	Соціальний захист безробітних та політика зайнятості в Україні	2	4

13	Теорії економічних циклів	4	6
14	Теорії економічного зростання	2	6
15	Платіжний баланс і валютний курс	2	4
	Разом	32	68

9 Індивідуальні завдання

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота, для денної форми навчання - реферат.

Тематика індивідуальних завдань

1. Національна економіка, цілі і напрями її розвитку.
2. Структура сукупного суспільного продукту.
3. Національне багатство: сутність, структура, динаміка.
4. Роль макроекономічних показників в аналізі результатів економічної діяльності.
5. Економічна структура національної економіки.
6. Взаємозв'язок сукупного попиту і сукупної пропозиції
7. Роль держави в рішенні проблем макроекономічної рівноваги.
8. Роль інвестицій в розвитку національної економіки.
9. Циклічність як всезагальна форма економічної динаміки.
10. Особливості безробіття в українській економіці.
11. Основні школи і течії розвитку макроекономічної науки.
12. Макроекономіка – теоретична основа економічної політики.
13. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва.
14. Структура, рух та розподіл національного продукту.
15. ВВП та економічний добробут.
16. Сукупний попит і теорія раціональних очікувань.
17. Теорія «економіки пропозиції».
18. Економічна політика стимулювання сукупного попиту.
19. Теорія споживання з постійним доходом.
20. Модель життєвого циклу споживання та заощадження.
21. Модель макрорівноваги Манделла-Флемінга.
22. «Парадокс» заощадливості.
23. Фіскальна політика і державний борг.
24. Причини та наслідки дефіциту та профіциту бюджету.
25. Стан та перспективи реформування податкової системи в економіці України.
26. Сучасні гроші та їх еволюція.
27. Центральний банк і його роль в регулюванні грошового обігу.
28. Монетарна політика в Україні та шляхи її удосконалення.
29. Теорії раціональних та адаптивних очікувань.
30. Неокласична та монетаристська концепція ринку праці.
31. Причини, зміст та соціально-економічні наслідки жіночого безробіття.
32. Молодіжне безробіття та його наслідки.
33. Проблеми збалансування ринку праці в Україні.
34. Монетаристська концепція економічних циклів.
35. Теорія «довгих хвиль» економічної кон'юнктури М. Кондратьєва.
36. Теорія реального економічного циклу.
37. Технічний прогрес і економічне зростання.
38. економічне зростання і якість життя.
39. Економічне зростання і проблеми навколишнього середовища.
40. Шляхи забезпечення конвертованості національної валюти України.

41. Класифікація статей платіжного балансу.
42. Міжнародна система валютних курсів.
43. Зовнішньоторговельна політика України на сучасному етапі.
44. Монетарна, фіскальна та зовнішньоторговельна політика при плаваючому і фіксованому обмінному курсах.
45. Економічна політика України у відкритій економіці.

10. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, презентації, метод проектної роботи, сценаріїв.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

– розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
– пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
– бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
– ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
– практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
– аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
– індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
– дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
– проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

На практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань.
- практична робота – використання набутих знань при розв'язанні практичних завдань.

Під час самостійної роботи:

- робота в бібліотеці;
- робота в Інтернет.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
ПРН2. Зберігати моральні культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.	- володіти категоріальним апаратом та методологією дослідження; - здатність демонструвати знання основних принципів раціональної поведінки мікросистем у ринкових умовах і налагоджувати ефективну комунікацію у процесі публічного управління; - вміння користуватися термінологією і основними прийомами мікро- та макроекономічного аналізу; - здатність визначати і характеризувати типи ринків у різних галузях економіки.
ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації,	- вміння аналізувати особливості розвитку та становлення економічних відносин між людьми у процесі

розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.	господарської діяльності; - здатність обґрунтовувати можливості застосування теоретичних моделей економічного розвитку в практичній діяльності; - уміння аналізувати взаємодію економічних суб'єктів у процесі створення матеріальних благ при обмежених ресурсах; - здатність розрізняти об'єктивні економічні залежності і принципи управління виробництвом, методи і важелі господарювання, залежно від ринкової структури; - вміння оперативно визначати стратегію підприємства у залежності від типу товару, що випускається та у залежності від ринкового середовища; - демонструвати вміння об'єктивно оцінювати позитивні і негативні зовнішні ефекти від промислової діяльності підприємства; - здатність характеризувати людський ресурс економіки країни як чинника конкурентоспроможності в умовах глобалізації.
ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації	- вміння застосовувати діалектичні методи економічного аналізу при дослідженні елементів ринкового механізму; - здатність ґрунтовно оцінювати виробничо-економічний потенціал підприємства; - демонструвати вміння практично застосувати інструментарій мікро- та макроекономіки для аналізу ефективності функціонування суб'єктів господарювання, виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки суб'єктів мікро- та макросистеми; - уміння виконувати розрахунки економічних та бухгалтерських витрат виробництва; - здатність аналізувати проблеми, пов'язані з розвитком грошово-кредитних відносин, фіскальної політики та державного регулювання в умовах ринкової економіки; - вміння оцінювати вплив на економічні процеси зовнішніх факторів, тенденції розвитку світової економіки. - здатність аналізувати проблеми, обґрунтовувати перспективи та стратегії забезпечення конкурентоспроможності економіки України в умовах глобалізації

12. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів вивчення дисципліни, згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є:

- екзамен (залік);
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;

- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Контроль знань студентів з дисципліни «Економічна теорія» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курс дисципліни «Економічна теорія» поділяється на 3 основні змістові модулі «Основи економічної теорії», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», у межах яких розподілені теми.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання використовуються такі засоби оцінювання:

- поточне усне опитування на лекційних та практичних заняттях;
- оцінка виконання практичних самостійних завдань;
- оцінка аналізу практичних ситуацій, кейсів на практичному занятті;
- тестова перевірка під час поточного контролю;
- проведення двох рубіжних контролів.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання використовуються такі засоби оцінювання:

- захист контрольної роботи;
- підсумковий контроль у формі заліку та іспиту: надання відповідей на теоретичні питання, виконання практичних завдань.

***** Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Бєліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

13. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка». 2021. - 41 с.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Макроекономіка» включає в себе поточний, рубіжний та **підсумковий контроль.** Також, за окремим наказом ректора, може проводиться ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економічна теорія» є:

- відвідування лекційних та практичних занять;
- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов’язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проектів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти денного відділення поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямами:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, ведення конспекту, участь в експрес-опитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);

- робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, виконання практичних завдань, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення заліку та іспиту і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль з дисципліни «Мароекономіка у формі семестрового заліку та іспиту в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання заліку та іспиту включають теоретичні питання з курсу та практичні завдання.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову та іспитову відомість є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Для студентів заочної форми навчання засоби оцінювання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі заліку та іспиту: теоретичні питання, основні економічні категорії та розв’язання задач.

Питання до іспиту з курсу «Макроекономіка

1. Макоекономіка як розділ економічної науки. Предмет і цілі макроекономіки.
2. Методи і функції макроекономіки.
3. Макроекономічні суб´єкти та їх взаємозв´язок.
4. Екзогенні і ендогенні змінні. Класифікація функціональних зв´язків між ендогенними параметрами.
5. Поняття бюджету економічної одиниці. Народногосподарський кругооборот.
6. Економічна модель кругообороту доходів і видатків.
7. Методи виміру обсягу валового національного продукту.
8. Показники обсягу національного продукту.
9. Валовий національний продукт, його визначення і характеристика.
10. Виміри рівня цін. Дефлятор. Номінальний і реальний ВНП.
11. Процес інфлювання і дефлювання рівня цін.
12. Сутність і типи економічного зростання. Показники економічного зростання.
13. Цілі і фактори економічного зростання.
14. Причини коливань ділової активності. Теоретичні погляди на природу циклів.
15. Фази і зміст економічних циклів.
16. Тривалість економічних циклів. Теорія «довгих хвиль» М.Д. Кондратьєва.
17. Безробіття в ринковій економіці. Причини види і методи виміру рівня безробіття.
18. Економічні та соціальні наслідки безробіття. Закон А. Оукена.
19. Ринок праці. Попит і пропозиція робочої сили. Рівновага на ринку праці.
20. Державне регулювання ринку праці і зайнятості населення.
21. Причини інфляції, її види. Методи виміру рівня і темпів інфляції.
22. Сукупний попит і його структура. Функція сукупного попиту.

23. Нецінові чинники, що впливають на сукупний попит.
24. Інфляція і зайнятість. Крива О. Філіпса. Соціально-економічні наслідки інфляції.
25. Антиінфляційна політика держави.
26. Сукупна пропозиція і її структура. Функція сукупної пропозиції.
27. Нецінові чинники сукупної пропозиції.
28. Зміни в макроекономічній рівновазі. Три варіанти макрорівноваги.
29. Класична і кейнсианська моделі макроекономічної рівноваги. Основні теорії положення.
30. Функції (крива) споживання. Гранична та середня схильність до споживання.
31. Функція заощадження. Гранична та середня схильність до заощадження.
32. Чинники споживання і заощадження, не пов´язані з доходом.
33. Інвестиції. Чинники, що визначають попит на інвестиції. Функція попиту на інвестиції.
34. Визначення рівноважного ЧНП на основі методу «сукупні витрати – обсяг виробництва».
35. Визначення рівноважного ЧНП на основі методу «заощадження-інвестиції».
36. Мультиплікатор автономних витрат. Вплив інвестицій на рівноважний ЧНП.
37. Рівноважний ЧНП в умовах повної зайнятості. Рецесійний та інфляційний розриви.
38. Парадокс ощадливості.
39. Гроші та їх функції. Ліквідність грошей.
40. Грошова маса та її структура. Грошові агрегати.
41. Банківські резерви. Створення нових грошей банківською системою. Депозитний мультиплікатор.
42. Грошовий мультиплікатор і його вплив на пропозицію грошей.
43. Класична теорія попиту і пропозиції грошей.
44. Кейнсіанська теорія попиту на гроші.
45. Рівновага на грошовому ринку.
46. Ринок товарів та характеристика кривої «IS».
47. Ринок грошей. Характеристика кривої «LM». Графік кривої «LM».
48. Грошова система і її елементи. Типи грошових систем.
49. Роль держави в економічному кругообороті. Цілі і інструменти фіскальної політики.
50. Форми, методи та інструменти державного регулювання економіки.
51. Податкова система. Види податків. Мультиплікатор податків. Крива Лаффера.
52. Дискреційна фіскальна політика та її інструменти.
53. Мультиплікатор збалансованого бюджету.
54. Недискреційна фіскальна політика та автоматичні стабілізатори економіки.
55. Бюджет повної зайнятості. Бюджетні дефіцити та бюджетні надлишки.
56. Вплив бюджетних надлишків на економіку та ефект витіснення.
57. Інфляційні та неінфляційні способи фінансування бюджетного дефіциту.
58. Циклічні та структурні дефіцити (надлишки) державного бюджету.
59. Цілі та інструменти кредитно-грошової політики.
60. Модель економічного зростання Харрода-Домара.
61. Модель економічного зростання Р. Солоу.
62. Теорія порівняльних переваг Д. Рікардо.
63. Теорія зовнішньої торгівлі Хєкшера-Оліна.
64. Політика протекціонізму і вільної торгівлі: переваги та недоліки.
65. Платіжний баланс.
66. Валютний ринок. Система гнучких та фіксованих валютних курсів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
60-100	60-100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

14 Розподіл балів, які отримують студенти

Стратегія оцінювання	**Вага, %**	**Термін**	**Критерії оцінювання**
Модульна контрольна робота	50	впродовж семестру	Письмове опитування
Форми контролю знань студентів	5		Розв'язування задач
	10		Індивідуальне завдання з теми
	5		Виконання домашнього завдання
	5		Виступи на семінарах
	5		Тестування
	10		Участь у науковій конференції або олімпіаді
Складання екзамену	90–100	після модулю	відмінно
	85-89		добре
	75-84		
	70-74		задовільно
	60-69		
	35-59		незадовільно з можливістю повторного складання
	0-34		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Академічна доброчесність: студент повинен виконувати роботи самостійно, не допускається залучення при виконанні індивідуальних завдань, домашньої або контрольної робіт, розв'язанні задач інших здобувачів освіти. У разі виявлення ознак плагіату контрольна робота не зараховується і дисципліна не вважається зарахованою.

15. Методичне забезпечення

1. . Комплект завдань для проведення поточного контролю.
2. Комплект завдань для підсумкового контролю.
3. Опорний конспект лекцій з дисципліни "Макроекономіка" для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 "Фінанси, банківська справа та страхування", 073 «Менеджмент» 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 292 «Міжнародні економічні відносини» усіх форм навчання усіх форм навчання / Укл. О.В. Чумак – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка ", 2021р.. – 93с.

4. Методичні вказівки №2 (Розділ ІІ «Макроекономіка») до семінарських занять і самостійної роботи з курсу «Економічна теорія» для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» з освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування» факультету економіки та управління денної форми навчання / Укл.: к. філософ. н., доц. О. В. Чумак, Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. - 58с.

5. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Макроекономіка» для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» усіх форм навчання усіх форм навчання / Уклад.: к. філос. н., доцент кафедри економічної теорії та підприємництва Чумак О.В. к. н. з держав. управління, доц. кафедри економічної теорії та підприємництва Юрченко В.І. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка ", 2019. – 48с.

6. Методичні вказівки до виконання розрахункової роботи з дисципліни «Макроекономіка» для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальностей 071 «Облік і оподаткування»,072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» усіх форм навчання/ Уклад.: д. е. н., проф. Прушківський В.Г., к. е. н., доц. Губарь О.В, к. філос. н. Чумак О.В., к. н. з держав. управ. Юрченко В.І. - Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка ", 2019. - 26 с.

7. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять і виконання самостійної роботи з курсу «Макроекономіка» для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальностей 071 «Облік і оподаткування»,072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання / Уклад.: к. філос. н. Чумак О.В., - Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка ", 2019. – 64с.

16. Рекомендована література

Базова

1. Базилевич В.Д., Базилевич Е.С., Баластрик Л.А. Макроекономіка: підручник. К.: Знання, 2019. 694 с.
2. Козакова О.М., Е.М. Забарна Макроекономіка : підручник Херсон : Олді-плюс, 2018. 428 с.
3. Лагутін В. Д., Ніколаєць К. М., Щербакова Т. А. та ін. Економічна теорія : підручник. У 2 ч. Ч. 2 Макроекономіка / за ред. В. Д. Лагутіна. 2-ге вид., перероб. та допов., Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2021. 328 с.
4. Макаренко М. І., Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М.. Макроекономіка : підручник. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с.
5. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. [Електронний ресурс] / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. К.: КНЕУ, 2017 200 с. Режим доступу: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroec onomics/
6. Макроекономіка : навчальний посібник / за ред. проф. С. І. Архієреєва Х : Видавництво Іванченка І.С., 2019. 216 с.
7. Мікро- та макроекономіка. Практикум.: [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів освітнього ступеня бакалавр, галузей знань 07 Управління та адміністрування, 281 Публічне управління та адміністрування, освітні програми «Адміністративний менеджмент». Електронне урядування. / уклад. О.І. Андрусь. Електронні текстові дані (1 файл: 4116 Кбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 146 с.
8. Посилкіна О. В., Баєва О. І. Макроекономіка. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти, які навчаються за економічними спеціальностями. Х.: НФаУ, 2018. 227 с.

Допоміжна

9. Азьмук Н. А. Цифрова зайнятість у системі регулювання національної економіки. *Проблеми економіки.* 2020. №1. С. 52–58. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-52-58

10. Гриценко А., Бандура О. Чинники та особливості сучасної інфляційної динаміки. *Економічна теорія.* 2020. № 1, с. 77-93

11. Базилевич В. Д., Гайдай Т. В., Нестеренко О. П. Актуальний дискурс економічної науки: парадигмальні зрушення в економічній теорії XXI століття. *Економічна теорія.* 2018; 1:95-113

12. Бандура О. В. Циклічність як форма поєднання стабільності та нестабільності в економічному розвитку. *Економіка та прогнозування.* 2019; 4:7-23 https://doi.org/10.15407/eip2019.04.007

13. Бившев Р. О., Листопадов А. О. Інфляція та її вплив на економіку України. Вісник економічної науки України. 2019. № 2 (37). С. 3-7. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).3-7

14. Бойко С. В., Гошовська В. В., Масалітіна В. В. Боргове навантаження на державний бюджет: довгострокові тренди та структурні асиметрії видатків. *Проблеми економіки.* 2020. №1. С. 241–249. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-241-249

15. Борейко В.І. Як не допустити глибокої рецесії національної економіки. *Вісник економічної науки України.* 2020. № 1 (38). С. 6-9. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.1(38).6-9

16. Вакулич М. М. Глобалізаційні виклики економіки України: діагностування стану інвестиційного клімату як рушійної сили в контексті економічних тенденцій сьогодення. *Вісник економічної науки України.* 2019. № 2 (37). С. 38-43. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).38-43

17. Дятлова В.В., Положенцева К. В. Зовнішньоекономічна діяльність України: регіональні особливості, тенденції та напрями розвитку. Вісник економічної науки України. 2020. № 1 (38). С. 73-78. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.1(38).73-78

18. Жеребило І. В. Соціальна політика держави як регулятор розвитку соціальної сфери: теоретико-методологічні аспекти. *Проблеми економіки.* 2020. №1. С. 283–289. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-283-289

19. Задворних С. С. Перспективи існування безготівкового суспільства та роль готівки у світовій фінансовій системі. *Вісник економічної науки України*. 2019. № 2 (37). С. 27-37. doi: https://doi.org/10.37405/1729- 7206.2019.2(37).27-37

20. Кораблін С. О. Макроекономіка: підручник: Тема 37. Валютний курс. Економічна теорія. 2018; 2:92-119

21. Кричевська Т.О. Глобальні стагфляційні шоки та перегляд монетарної політики: уроки криз 1970-х та 2020-х. Е*кономічна теорія.* 2022; 3:57-88 https://doi.org/10.15407/etet2022.03.057

22. Кузнєцова Л. І. Структурні індикатори моніторингу макроекономічних дисбалансів в інвестиційній сфері України. Економіка і прогнозування. 2019; 4:56-69 https://doi.org/10.15407/eip2019.04.056

23. Кузьмук С. Г. Соціалізація економіки в контексті трансформаційних зрушень в економіці. *Економічна теорія.* 2018; 2:41-58 https://doi.org/10.15407/etet2018.02.041

24. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. Для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина. Електронні текстові данні (1 файл: 222 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с.

25. Малиновська А. М. Віртуальні валюти: поширення та передумови до визнання. *Вісник економічної науки України*. 2019. № 2 (37). С. 165-169. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).165-169

26. Мельник В. М., Житар М. О. Банківська система України у функціонуванні фінансового ринку. *Проблеми економіки.* 2020. №1. С. 257– 266. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-257-266

27. Міщенко В.І., Науменкова С.В., Міщенко С.В. Теоретичні засади та практичні аспекти впровадження і використання цифрових грошей. *Економічна теорія*. 2022; 2:44-66 https://doi.org/10.15407/etet2022.02.044

28. Москаленко О. М. Економія та демократія у фіскальній політиці. *Економічна теорія.* 2018; 4:57-78 https://doi.org/10.15407/etet2018.04.057

29. Подлєсна В. Г. Соціально-економічна нерівність: сутність, циклічність динаміки. *Економічна теорія.* 2021; 4:41-55 https://doi.org/10.15407/etet2021.04.041

30. Попадинець Н. М. Структурно-інституційна модель внутрішнього ринку споживчих товарів. *Регіональна економіка.* 2020. №1(95). С. 123-133. DOI: https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-1-13

31. Прогнімак О. Д. Неоіндустріальне майбутнє України: сподівання vs перешкоди. *Вісник економічної науки України.* 2020. № 1 (38). С. 16-26. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.1(38).16-26

32. Пушак В. Я., Горбаль Н. І. Інновації як чинник підвищення конкурентоспроможності України. *Вісник економічної науки України.* 2020. № 1 (38). С. 131-137. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.1(38).131-137

33. Сердюк О. С., Петрова І. П. Інституціоналізм як квінтесенція теорії добробуту. *Вісник економічної науки України.* 2019. № 2 (37). С. 14-20. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).14-20

34. Скрипниченко М. І., Кораблін С. О., Жаліло Я. А. та ін.; Чинники і тренди економічного зростання в Україні : колективна монографія [Електронний ресурс] / за ред. М. І. Скрипниченко; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. Київ, 2018. 385 с.

35. Соколовська О. М. Проблеми зовнішньої торгівлі України та її регіонів у контексті світової кризи. *Вісник економічної науки України.* 2020. № 1 (38). С. 97-102. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.1(38).97-102

36. Файчук О. М., Акулович Ю. А. Нова економіка для досягнення цілей сталого розвитку в Україні. *Вісник економічної науки України.* 2019. № 2 (37). С. 21-26. doi: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).21-26

37. Хохич Д. Г. Таргетування ділового циклу у світлі кейнсіанської традиції: погляд з XXI сторіччя. *Економічна теорія.* 2020; 2:82-98.

38. Шелудько Н. М. Згортання нетрадиційної грошово-кредитної політики: обмеження і перспективи. *Економічна теорія.* 2019; 4:68-80 https://doi.org/10.15407/etet2019.04.068

39. Шовкун І. А. Інвестиційний клімат як чинник промислового розвитку в Україні *Економіка і прогнозування.* 2019; 4:70-103 https://doi.org/10.15407/eip2019.04.070

40. Юрик Я. І Професійна гендерна сегрегація на ринку праці України Економіка і прогнозування. 2019; 4:104-120 https://doi.org/10.15407/eip2019.04.104

41. Яременко О. Л. Економічна теорія у сучасному дискурсі. *Економічна теорія.* 2019; 4:93-111

Інформаційні ресурси

1. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” // Вісник Верховної Ради України. - 1991.-№29 (зі змінами). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://kat.in.ua/info/page/53.

2. Платіжний баланс України, 2010-11рр./ Щоквартальне аналітично-статистичне видання НБУ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.bank.gov.ua

3. Електронний ресурс Державної служби статистики: Режим доступу: //htpp: www.ukrstat.gov.ua

4. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. Режим доступу :www.rada.gov.ua

5. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.kmu.gov.ua
6. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.minfin.gov.ua
7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.me.kmu.gov.ua
8. Національний банк України [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.bank.gov.ua
9. Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України – www.ukrproject.gov.ua
10. Рахункова палата України [Електронний ресурс]. Режим доступу :www.ac-rada.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.niss.gov.ua
12. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.nbuv.gov.ua
13. Антимонопольний комітет України [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.amc.gov.ua/amku/
14. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/
15. Міністерство доходів і зборів України [Електронний ресурс]. Режим доступу : htth://minrd.gov.ua/